

VÅDOMRÅDER

VIRKEMIDLER OG DEN BESKYTTEDE GRUNDVANDSAFHÆNGIGE NATUR

Annette Baattrup-Pedersen

Institut for Bioscience/DCE ved Aarhus Universitet

VIRKEMIDLER DER KAN PÅVIRKE DEN TERRESTRISKE BESKYTTEDE NATUR

Landbrugsrelaterede virkemidler:

- **N- og P-vådområder** skal reducere udledningen af kvælstof til havet med 1.200 og udledningen af fosfor til søer med 4 tons.

Virkemidler til forbedring af de fysiske forhold i vandløb:

- Udlægning af groft materiale
- **Hævning af vandløbsbund**
- **Genslyngning**
- Etablering af træer langs vandløbet
- Åbning af rørlagt strækning
- Fjernelse af spærringer

HVORDAN IMPLEMENTERER VI VIRKEMIDLER UDEN AT SKADE NATUREN?

Vi skal have fjernet noget kvælstof for at nå målopfyldelse i fjorde og kystvande og vi vil gerne bruge vådområder til dette. Vi vil også gerne fjerne fosfor. Vi har også en række virkemidler men disse kan ændre tilstanden på den natur der er omfattet af §3 i Naturbeskyttelsesloven så der skal gives dispensation også i tilfælde hvor det er almindelig natur. Vi skal forbedre forholdene for de beskyttede naturtyper under Habitatdirektivet. Vi skal også forbedre forholdene for vandløbenes organismer

DER LIGGER STORE UDFORDRINGER FORUDE:

1. DER ER BEHOV FOR AT BRUGE DEN EKSISTERENDE VIDEN OG INDHENTE NY VIDEN NÅR DER IMPLEMENTERES VIRKEMIDLER

- Hvor længe, hvor tit og hvornår kan vandløbene oversvømme uden at påvirke den grundvandsafhængige natur negativt?
- Er der en kritisk grænse for hvor mange næringsstoffer vandløbsvandet må indeholde?
- **Hvad med sediment, kan naturen tåle aflejring af sediment under oversvømmelser?**
- Hvad betyder de hydrologiske forhold i ådalen for hvordan oversvømmelse påvirker naturen?

2. VI SKAL VÆK FRA DEN ENSIDIGE FOKUS I FORVALTNINGEN

- Ringe kommunikation
- Dårlige eksempler
- Vildledning

ET DÅRLIGT EKSEMPEL

VILDLEDNING? HVAD BETYDER FLOT?

Pressemeddelse fra Miljøministeriet i forbindelse med introduktion af virkemidlet P-ådale:

*"Denne indsats er et godt eksempel på et tiltag, der både fjerner et problem og giver flere gevinster. Vi får fjernet skadelig fosfor fra søerne - samtidig med at vi får **nye flotte naturområder, fordi ådale får lov at stå hen som enge og blive naturligt oversvømmede**. Og så får vi plads til mere vand i landskabet. Det er den slags, vi har brug for og et skridt i den rigtige retning, når vi skal forebygge uønskede oversvømmelser af landbrug og byområder"*

*”Vi kan se frem til en storstilet indsats, hvor vi genskaber våde områder, der kan nedbringe tilførslen af kvælstof til vores fjorde og kystvande. Vi sætter så at sige gang i naturens egen vandrensning. Resultatet er først og fremmest renere vand, men kan også på sigt give **bedre forhold for fugle og fisk**, siger miljø- og fødevareminister Esben Lunde Larsen”.*

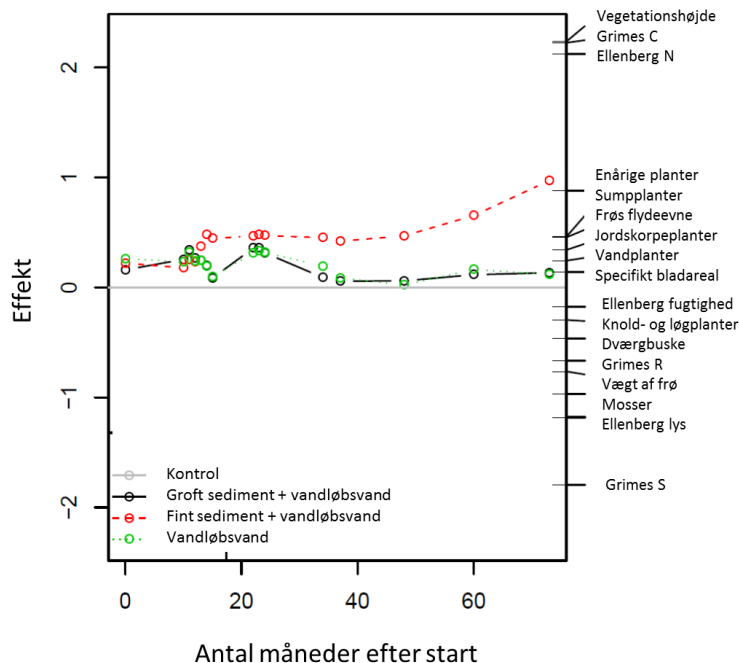
HVAD MED SEDIMENT, KAN NATUREN TÅLE AFLEJRING AF SEDIMENT UNDER OVERSVØMMELSER?

...5 ÅR EFTER - I KORTE TRÆK

- **Fint sediment** (P-ådale) skader artsdiversitet i beskyttede naturtyper
- Produktive høje arter bliver hyppigere
- **Groft sediment** skader ikke artsdiversiteten i beskyttede naturtyper
- **Vandløbsvand** skader ikke artsdiversiteten i beskyttede naturtyper

ANBEFALINGER OG VIRKEMIDLER

- **Genslyngninger og hævning af vandløbsbund** truer ikke de grundvandsafhængige naturtyper, tværtimod kan grundvandstilførslen forbedres
- **Mere oversvømmelse** truer ikke de grundvandsafhængige naturtyper, men de skal ikke være kunstigt lange og det skal være i perioder hvor vandløbet naturligt vil oversvømme (vinter og tidlig forår)
- **Retablering af naturlig hydrologi** ved at fjerne dræn og grøfter forbedrer grundvandstilførslen
- **(Ophør af grødeskæring** og opgravning af vandløbsbund kan forbedre grundvandstilførslen og dermed grundlaget for den grundvandsafhængige natur)
- **Næringsstoffjernelse må ikke involvere fx overrisling med næringsrigt vand fra dræn og grøfter eller aflejring af fosforrigt sediment i områder med beskyttede naturtyper**

